

שער אהבת ה'

(פס'י ה) אני אוהבי אהב ומשחרי ימצאוני . ואמר (שמואל א ג) כי מכבדי אכבד וכבודי יקלו : וראיתי בהשלמת התועלת והישור לך אחי , שאקבץ ראשי עניני ספרי זה בעשרה כתים עבריים . יסבול כל אחד מהם ענין שער אחד משערי על מחברתם וסדורם . וחתמתי בהם ספרי להיותם לך לזכרת כאשר תדעם על פה ותשיבם בלבבך וברעיוןך לאלך ויוסף בעת נוחך ותנועתך . לא תחדל לפקוד עניני ספרי זה ולזכור שרשיו . שאם תהיה במעשה ממשעי העבודה . יזכירוך הבתים האלה ליהר ללבבך בו לאלהים . ואם תהיה במשחן על האלהים . ואם תהיה בענין שיביאך אל הנאות והגובה וזכירוך בכניעה . ואם יהיה לך פנוי יזכירוך לבחון כטובת האלהים עליך . ואם תהיה בענין שמתרה בו את האלהים וזכירוך גופני וזכירוך כפרישות מן העולם . ואם תהיה בענין שתמרה בו את האלהים וזכירוך בתשובה . ואם תהיה מתעלם מתורתך ואמונתך וזכירוך להדבק בעבודת האלהים . ואם תהיה בענין יחוד האלהים וזכירוך שיהיה יחודך בלב שלם . וכן בעניני תפלתך והרהורי לבך לחסום לשונך ולאסור חושיך ולמשול בתאותך ולהחזיק באכירך ולפקוד רעיוניך ולשקול מעשיך , ושאר מה שזכרתי בו מן המנהגים הטובים המוסרים העליונים . והאלהים יורנו ואתך את דרך עבודתו ברחמי וגדולתו , אמן :

ואלו הן עשרת הבתים

יכלול בהן שערי הספר . בית אחד לכל שער . ורשום בראשי הבתים שם המחבר :

יך ור טעוט יך ור טעוט ויך וטעוט ויך וטעוט , דלת וכן כסגור .

- בְּלִי יַחַד יְהִי־תִתֵּן לְצַדִּיק
- חֶקֶד וְדָרוֹשׁ , וְהַתְּבַנֵּן פְּלִאָיו
- יִרְא הָאֵל וְגִדְמֵיו וְתִקְוֵו
- יִהִי קְמוֹץ לְבָבָהּ , וְתִמְוֵו
- בְּלֵב טָהוֹר , עֲשֵׂה תִקְוֵו לְמַעַו
- יִרְא הָאֵל כִּי סוֹף יִצִיר עֶשֶׂר לְעַמֵּר
- בְּיַדְךָ לֵאֵל אֶסְדֵּי יִצְרָהּ :
- וְשִׁים שֶׁלֵּךְ וְדַת אֶדְק אֲזוֹרָהּ :
- שְׁמוֹד לְעַד לְבַל תִּמְעַד אֲשׁוֹרָהּ :
- וּבְטוֹחַ בְּצַד יִהְיֶה הַעֲרָהּ :
- וְאֵל תִּשְׂא פְּנֵי אֶדְם בְּדוֹרָהּ :
- וְשַׁח . כִּי הוֹל וְגוֹשׁ עֶשֶׂר מְגוֹרָהּ :

מַרְפֵּא לְנַפֵּשׁ

בעשרה בתים עבריים ר"ל בלשון הקודש נש' שמתכר חבר כל בספר הקודש הם בלשון ערבי כמו שכתב בספקטמה פי בימיהם הם היו רוב סגולה מדברים בלשון ערבי וכן מתכברו בלשון הכהן כל בספרים הקדמונים כידוע : שאם תחיה במעשה ממשעי העבודה בו כלן הזכירם שלא כסדר כי עשם המרוזים האלה לזכרון דברים למו שזכר למד ויגע את עמלו בספרו הקודש רק שנה וכוון במעשיו לשום אזהר פניה שהיא משנת לעונד לו יוחר מהכל כמו שזכר כמה פעמים ולכן מוזכר אוחו תחלה שאלם תחום במעשה העגודים וזכירוך ליהר לבבך ליה' ואחרי' אם תהיה נמטש כעולט שאלם לין קמה לין חורס וזכירוך למחב עס נפשו תמטשה כל מעשיו לשם שמים וכן כולט עד גמירא שאלם מתרחק עוד ויזכר מוס וזכירוך תיפק לגל חתעלם ותשוב לקדמותך ולכן לא זכר דבר מהכתב ה' כי מו שיש בו כל המדרגות בלי ספק שיש בו הכתב ה' ואם חכר אחת מהם לא יתכן האכנס כמו שמתכבר בעשר ע"ס פק' ג' כ"ל : והאלהים יורנו על עמנו כוח אומר : ואותך ואוחו ולא זכעי ויגע זכעי את דרך עבודתו מעטש ועד עולם אמן ואמן :

פת לחם

מתשנת אחריהם והסירים הרים לניצוי : מהשלמת התועלת והישור להשלים לך המועלת והסמיכר ע"י שאקבץ כוי : עבריים לזמור בלשון עברי לשם שלל הספר חכר עברי : כוף דבר דכוי רצינו הכל נשמע ועשסה . את אליהו טרל וזאת משפיו נשמור כי זה כל הללחת האדם . פי עלינו לשום לב ככנס לעמיס . כן בעודת שריום על ארמאנו שגויס ותקסיס . ולעם הכס ונכון כרי לכך זכרי כמזג שפוטס .

הסר ססיעותיך : ותמוך מלשון חמכס ימיני : בצור באל יתבצר : ראה כי כוף יציר עפר לעפר הכל היה מן העפר והכל ישוב לעפר : רשח כי חול וכו' וזח הכניע והשפל עמך . כמו וזח עיניס יציר (אויב ככ) ממחר שזידימך ר"ל הגוף משממך דר בנפשו עיקר כנייתו מן החול וגוש עפר וגוש לשוי חתיכה כמו וגוש עפר

טוב הלבנות

בני יחד היה מימד : ויהיךך נמתך : לצורך ליוניך : ביהךך לאל אחד יצרך כלי' זה יהיה כשחיה לל יתך תעבוד את האל בני יתך כמחמר חז' ולא יתנה את ה' אליהך בכל לבבך בלי טוב וכו' : אוורך כלי' שיהא הדיק והדס דיקך כך כאזור הדיק תמיד במתים : לבל תמער אשורך לגל ימו מדך היער ססיעותיך : ותמוך מלשון חמכס ימיני : בצור באל יתבצר : ראה כי כוף יציר עפר לעפר הכל היה מן העפר והכל ישוב לעפר : רשח כי חול וכו' וזח הכניע והשפל עמך . כמו וזח עיניס יציר (אויב ככ) ממחר שזידימך ר"ל הגוף משממך דר בנפשו עיקר כנייתו מן החול וגוש עפר וגוש לשוי חתיכה כמו וגוש עפר

חתימת הספר

- י ריבה לשון שבלך לסבלך
- ו ברכי אל קרין צדק ומישור
- סחה ילדות ושחרות מלךך
- פגי אל מי אצי תראה בתישקך
- ושובה מזדון לךד וצנך
- חכם לתור - במוחשך וסתך
- ואל התאו למחמדי עונך
- ותנחך תיחדך לצנך
- חשובה
- חשבון הנפש
- מרישות
- אהבת ה'

סרפא לנפש

יירבך לשון שבלך לסבלך למ'ה. כל פני המריכה שהתעסק בהם לא יהיו אלא שלשון שכלן יריב עם ילך כדע שהוא סיכל וכטעם כן כדו שמשוך מזדון לנך ע"ל: סחה דמ: פגי אל חי אוי הראה בחשקך כו' פי כשהמוקח נחמך לנך נחמך כפי' סיחך ויחיד ויחידו נחמך: לצורך לומרך אזי חוכה לראות פני אל חי וליהנות מזיון פסיכיה וחוכה לראות כקודם כמ"ס לעיל ואמרי המדגדג שהוא קרובים מכל אדם אל מדרגת הכניאים וכו'. וכיום יחידו ה"ל ע"ד עזון סופו כהחלואו. ונמ"ס כנסתמונו כי ממנו התמלא ואליו התכלס ע"ס:

טוב הלבנון

עסק (חיוב ז): יירבך לשון שבלך לסבלך מלינת השכל אשר לך ישפה עמך מריבה בעטור סבלותך וחולקך כלי שחשוב מזדון לנך: דרכיו אל וכו' חכם לתור מחכם לבדוק אמר דרכי האל: סחה ילדות ושחרות וכו' עוקר ילדות ושחרות מלךך ל"ל מעשה יח"ל שחלם עשהו צילודו בעוד שלא הגיע לשיבה ששערות ראשו שחורים וסחה מל' וכחמחם מעל האדמה: בחשקך ממחמת חשק דביקוקך כהש"י חזקה לחיות בעולם ה' ויגיע אל מדרגת הכוונה. ודע כי סדר

פת לחם

הזכירו המלך החכם לכיות למוסר החכמים לחן עמים. כחמרו שחם בט וכו' לחון שומעת וכו' כי ספר ידיו ויסיף לחון מכות עמים, אף כי לחוננו היום כבולמוס החמדה להועים. וכמוכות אפלה חגורות החלואה נחמטים. וללעג וקלם נחמטים שברים וחסים. ורק נחמלה כ' כשהמיונו כלפני נחמטים. כחמו פליו מלכי חמד חומכי נרק ומשברי משפטים. מה לנו עוד וולת לחפוט כלל קרות אלה העשרה חכים. אשר יסד וכנה לנו כרענו לחון עונו. ואלו טעם נמשל כחלואת לנו. ומינין שחון כחון גלי מים היודעים נרים ראשנו, ונוכח לחוננו ליון קריות נועדנו. ואחרון על משפטו נועם ה' אלהי עולנו:

העמרים שחמיוור זה הוא כפי המכר בחמו, וסידר לחום כפי הקדימה של כל ענין מאחד מן העמרים על חמיו נחמלה כפי השיבות כל אחד מהעמרים, והקדים שער החמד שהוא ראש אפנה לכל הסורה ואח"כ שער בעטות אלהים שהוא אחריו במדרגה, וכן כולם:

ברוך הנותן ליעוף כח ולאין אונים עצמה ירבה.
גשלים ספר חובת הלבבות. יחברך הרוכב בערבות:

תוכחה להרב המחבר ז"ל

(נוכרת מהמחבר בשער החשובה ס"ו ובשער אהבת ה' פ"א)

ברכי נפשי את יי וכל ברכי את שם קדשו:

פנהך. אשר את בו מתנוגרת. ואל משיאך לברך גלעם חמדותיו. ואל וסיחך בשכינות פאוחותיו. אשר ימאסו כמו מים ויתלכו למו. וזכרי כי לא לעזרי ולא להועיל ראשיתם. פי אם לבשית וגם לחרפה אחריתם:
נפשי. שזמטי ברחובות תבונתך. וספיי בחדרי חכמתך. ובואי עד תבונת בגינו משכינתך. אשר בעפר יסודו: הלא הוא נוף נפאם ופגרי מוכם. קרויץ סמיעין נרפשל. ומפקוד משחת. בגוי מטפה קרוחת. שרופה באש פסותה. גלם בךמות תולעה. ותיה רק וועה. עצור ברתם סמנה. סגור בבתן קלךךך. ילד בצירים וחקלים. לראות עמל וחקלים. כל היום התאנה תאוה. וקר כפוסר

נפשי. עוז הדרך. וצורה ברכי. ומין לפני מערכי. ושיחה לנגדו שפכי. והתעוררי משנתכי. והתבונני בקומכי. אי מזה באת ואנה תלכי:
נפשי. מתנוססה עורי. ולפגי יצנה שיר דברי. ולשמו ופרי. ונפלאותיו ספרי. וגורי ספנו באשור פגורי:
נפשי. אל תהי פסום פפרד אין חבין. וכשכור נרדם. ואיש נרדם. פי מספור בינה קובצת. ומפעין סככה לקחת. ומסקום קדוש הובאת. ומעיר גבורים הוצאת. מאת יי סן השמים:
נפשי. לבשי בגדי שכל. והתאזרי אזור בינה. ומלמי את נפשוך. מחבלי

תוכחה להרב המחבר ול

ספק הדעה. ואל תאמרי למתן אפק אצה.
 כי קנה היום. ולא תדעי מה ילד יום. ודעי
 כי תסול לעד לא תשוב. וכל אשר פעלת
 בו. שקול וקפור ותשוב. ואל תאמרי סתם
 אעשה. כי יום תפנות מקל מי ספקה. סתרי
 עשות בכל יום חקו. כי תפנות בכל עת וישלח
 חצו וברקו. ואל תסתהקתי מעשות חק
 דבר יום ביומו. כי בצפור נודדת מן קנת
 גן איש נודד ספקומו. ואל תבטי דגפושך.
 כי אתרי איתך ספקך סתרה. תשובי
 לתוכחת. ממשובה נצחת. כי לא יתכן לך
 אז עשות טוב ודע. ולא יעליף השובה.
 משובה. ולא הנחם לך מרשע. ואשמה
 ופישע. כי העולם ההוא. נכון להשפון. וספר
 כל סתום ונפון. אשר ביד כל אדם היום.
 גערה לעולם שפר טוב. ליראי יי ולחושבי
 שמו. ולהתקם בו גם ברית מן שוכחי אל.
 האומרים לאל סוד ספני. ובעת דרביך לא
 תפצני. מה שבי כי בעבדנו. ומה נועיל
 כי גפנע בו :

נפשי. אם תכמת חכמתך לך. ואם לציף
 אהב סלון משונתך. שמי מוסר
 ותבטי ואל תפרעי. שיתי על לבך תמיד.
 דברי קהלת מן דוד. סוף דבר הכל נשמע.
 את האלהים ירא ואת סגותיו שמור.
 כי זה כל האדם. כי את כל מעשה האלהים
 יביא במשפט. על כל געלים. אם טוב
 ואם רע. ואל תשכחי ביד כל אדם יהוה.
 לבעת כל אנשי מעשהו. וזכרי אין השוף
 ואין צלמות. להסתיר שם פועלי און. בקלשי
 את יי קונך. בכל כחה ואונה. בקלשי אדם
 בקלשי עונה. אולי הסתרי ביום אף יי.
 וביום חרון אפו. ותהירי ביום תרעם.
 ובאמת השקשש בגבירתו. ומזרים עלוך
 שקשש אדקה ומרמא בגבסיה. ונמה קומי
 לך. והתסגני לארונה. ושאי וסרה לאלהיך.
 סללי ית כי טוב ופרה לאלהינו. כי נעים
 נאנה תהלה :

וספנות. פחשך בא ובחשך גלך. ול אכיון
 עני והלך. לא בעת לו סבלעהך. ולא תבונה
 לו סבלעהך. בחינו עפר. ובסותו אפר. בעודו
 תולעים וסוכבדו. ואחריתו רפה וגוש אפר
 יכסוהו. לא ודע גין ימינו לשמאלו. סמון
 בארץ סבלו. לכן לבי את וכלבי עליו.
 כי לבני חכמה מלובה תמות. ועבד אויל
 לחכם לב. ואל תלכי בשרירות לבך הרע.
 ואל תתקשי במועצותיו. ופאסי בגצע
 מעשקותיו. ואל תבטחי בעשק ובגול אל
 תהדלי. כי העשק יהולל חכם ויאבד את
 לב סתנה :

נפשי. שיתי לבך לססלה דרך הלקח.
 כי סכל היה מן העפר. אקנס הכל
 שוב אל העפר. ולכל גברא ונוצר. יש קין
 ומכלית. לשוב אל הארץ אשר כבנה לך.
 ותחיים ותפנות אחים. שבתם נחד איש באהיו
 ידבון. והלכדו ולא יתפרדו. אמתוים בשמי
 קצות אשר רענע. וכל בראי תבל עוזרים
 עליו. חיים מוכאו ותפנות מוצאו. חיים
 בונה ותפנות סותר. חיים זורע ותפנות קוצר.
 חיים נומע ותפנות עוקר. חיים סתהיר
 ותפנות מפריד. חיים סתרו ותפנות ספור.
 ודעי נא וראי כי גם עלוך מעבר פום. ותצאי
 ספלון סתרה קנע. כי יקנה את גפנע.
 ותשובי אל בית עולמך. ביום הוא תרצי
 פעלתך. ותקחי משקרתך. חלף עבודתך.
 אשר יענה בו בעולם הזה. אם טוב ואם
 רע. לכן שמעי נא וראי ותפי אונה. ושכחי
 עפה ובית אביך. וקומי רני למלךך. יומך
 ולילה. שאי אליו פנים. והשפתחי לו אפים.
 ועפעפוך. ולו מים. בכריעה על פרקים.
 אולי יתאו סלך יתור. וישא קניו אלה.
 וישא לך שיום. ויהן עלוך בימי ענה.
 בעולם הזה. ואתרי שיהך למנותיך. פי מעודה
 נפל עליכי :

נפשי. תביני אצה לרוב אל תמעיטו. בעוד
 סתים סתנה וגוש לאל ידה. כי רב

הקתק המאמר השמיני מספר האמונות לרבינו מעריה גאון ז"ל

בגאולה האחרונה: (בפתחה למאמר השמיני)

אמר המחבר הודיענו חלילה ע"פ נביאיו שיגאלנו קהל בני ישראל ויקבץ נטווחונו ממזרח ומערב ויביאנו אל עיר קדשנו וישיבנו שם בלחמו (זכריה ח) הנינו מושיע את עם מארץ מזרח ומארץ מערב השמים והבאנו אותם תוכנו בתוך ירושלים וגו', וכן הנביאים לנו כל הנביאים מה אחד, ומשה רבינו ע"ה הודיע לנו גם כן בנבואתו בגאולה האחרונה הזאת ואמר גם' והיה כי יבואו עליך וגו' ועב' ה' אליהך את שנתך ורחמך וגו' אם יהיה מרחק בקנה השמים משם יקבץ ה' אליהך ומשם יקבץ וגו' ומל' ה' אליהך את לבבך וגו' וכן כל הפרשה נאמרה על גאולה האחרונה שהרי נאמר שם וקבץ מכל העמים ובניה שרי לא היו משוררים ככל העמים עד שיקבצו משם ושד שלא יקבצו כולם כמו שנאמר שם, ושד שהבטיחו שימול את לבבנו ואת לבב זרענו לאהבה את ה' לשלם ושלם מחסו עד ועדיין לא קיים הבטחתו שהרי משה חסאיו גליטו מארצנו מבית השני ג"כ. וכי יעלה בדעת שום אדם שלא יקיים הש"י דבריו אל הנביאים משה רבינו ע"ה וישעיה וזלמס רבים מהנביאים אמר בשדו שבגאולה האחרונה תשולח אותם הבטחתם בלי ספק כמ"ס (ישעיה מד) מקום דבר עבדו ופנח מלאכיו ילמס וכתיב דבר אליהו יקום לשלם והש"י דייק ולא יעול, אם הביא על האומה הושת הגלות הארוכה אללט לא יתק שיהא ח"ו באץ הכלית וכדל"ת י' לדבר קץ ומלה כמו שהבטיחו כל הנביאים וכמ"ס בנחה אחת, ונקח ונקח ראה למועד הזה ממועד הרשעון שיעמד בהיותו במצרים וכבר ראו אבותינו בגאולתנו במצרים וקריעת ים סוף והמך והשליח ומעמד הר סיני ועמידת השמש וכדומה לזה כ"ס שיקיים הבטחתו לנו שהבטיחו גדולה וכבוד כשל כן השפלות והענוי שהגיעו כמ"ס תהה שבחכס משנה וכלמה ירונ חלקם, לכן בלחמם משנה יירשו, ואמר בנעם קצו עזובתך וכרהמים גדולים חקבך, ואמר והיטיבך והרכך מאבובך, בעבור זה שונה לנו זכר ילידת מצרים במקומות רבים בנבואה ומזכירנו מה שראינו, ואם נשאל דבר ממה שנעשה לנו בגלות מצרים ולא היצרים בנבואה בגאולה הזאת הוא ככנס תחת מאחוריו כימי לחץ מהרץ מצרים חראו ונפלות, וע"כ אהנו ממילס מי שיעמד לא נקח ולא נקלף אך תחזק חזק הבטחון כמ"ס חוק ויחמץ לבבכם וגו'. ולא יתכן שנעלה על לב שחיינו ידע מה שגאוונו טו ולא שראינו מנהם אך כמ"ס כי אל רחום ה' אליהך לא ירפך ולא יעזבך, ולא נאמר שח"ו כח קבץ לקבץ פוזרינו ולהביאנו אל עיר קדשנו ולבנות בית מקדשנו כמ"ס הן לא קבץ יד ה' מאשיע וגו' ואמר למה תאמר יעקב ותדבר ישראל בהרהר דרכי מה' וגו'. אבל אהנו מאמינים בלחמה שלמה כמה שהביטו כל הספוקים וכן קבלו ח"ל' שהש"י שם לגאולתנו שני זמנים. ה' זמן החטובה כמ"ס והיה כי יבואו עליך וגו'. כל הפרשה. והב' זמן הקץ. ואזיה מהן שיקדם תהייב הקץ והגאולה, אם פוב קודם הזמן יגאלנו קודם, ואם לאו תוכרחין לנו לפגוד בגלות עד זמן הקץ וזו יכריח אוהנו עד שפוב אליו, שהוא לא הגלנו רק משי תפאליס ואך יגאלנו בתפאליס, ואר"ל אם ישראל שפון חטובה גאלין ואם לאו הקב"ה מעמיד עליהם גזרות קשות והם שפון חטובה ונגאלין, ואמר אי ה' בעתה לחיפה לא זכו בעתה כו'. וע"כ שהארץ מאד בדברים נמרזים והבא כל הספוקים השייכים וסדרם בסדר וכוון איך יהיה כל דבר כפי קבלת ח"ל', וסיים וישמחו מי שהגביר חסדו עמו שהודיענו הקורות האלה שלא יבואו פלינו פתאום והיחם אוהנו כו'. וכאשר יתקבצו פתיה אז תהי' המים כחשך בלתי בגאולה הקודם לזה כו' אז יחדש הבורא בנין מקדשו משפאל מאד כאשר פרטו יחזקאל וישעיה כמו שצטאר בהם ע"ס, ותחייב כל הארץ אז ידלה אור השכינה אורם על בה"מ כמ"ס והלכו מיס' לאורך, וזו תחול הגובה בתוך עמנו כו' כמ"ס ונגלו ברים ובוחיכם וגו', ויעמדו על הענף הזה כל ימי השנים כמ"ס ישראל טעפ בה' השועה שולמס וכתיב לא יחש ולא ירחם עוד לשלם. וסיים ומה נכבד שולס כל שמה ושפון, כלו עבודת האל ויראנו, כלו גמול ופכר טוב. ואמר אז פכר פי הבורים בה' האומרים אברה ח"ל הקדוש, ובכל דעה המעוררים בלחיות בנבדות לחיות, כשלא שפוטו כן ראינו שכל ההחמות שכללו הנביאים פה אחד לא נקיים מהם עדיין דבר ולא חזי' דבר כמו שצטאר ומפורס בכל הספוקים שהביאם באורך, ומה שפדע לכל שפיי מדע ולכן לא התקיים כי יהיה שפך ערוך בפני עמו, ומה שהעסקתו פה די למצרים לסיים כיד למחכם שיהיה בליון שפועה ולישראל אור שולס לא ידע במהרס נימט, אמך כ"ל:

תם ונשלם

מפתח כסדר אי"ב על מאמרי רז"ל המובאים בתוך הספר איה מקום מוצאם בתלמוד וזולתם.

אצטרף. **ל**מנען האמברה בסברא עינוען כח:
 אדם שיש בו עבירה ומתודה וכו' תמטת מו
 או לי אם אומר או לי אם לא אומר ג"כ פט:
 או דרביה לי לבך ועיני וכו' יתולמי נכטת ס' א
 אחרו אל זר שיש בנופו וכו' **ז**נתת קה:
 אחרו עשיר השמת בחלקו **ח**נתת ס"ד א
 אל יעמד אדם במקום סכנה וכו' **ט**נתת לב:
 אל תדעו כעברים המשמשין את וכו' **א**נתת ס"א ג
 אל תעש תפלתך קבע וכו' **ב**נתת ס"ד יג
 אלו ב"א שיראים לרועיציא ש"ש וכו' **ה**נדיס ה:
 אלמלא ניתנה תורה למדנו צניעות וכו' עינוען ק:
 אם אין אני לי מי לי וכו' **ו**נתת פ"א יד
 אם חסר אשירה ואם משפט אשירה נכטת ס:
אם נאמר בכל נפשך למה נאמר וכו' יומת פכ:
 אף על פי שמיצר לי ומימר לי וכו' **ז**נתת פה:
 אפילו חשב לעשות מצוה ונאנס וכו' **ח**נתת סג:
 בכל לבבך בשני יצריך וכו' **ט**נתת נד:
 במה הארכת ימים וכו' **מ**נילה כז:
 במצותיו ולא בשכר מצותיו וכו' **ע"ז** יק
 במקום שבעלי תשובה עומדין וכו' **נ**נתת נד:
 בעל קרי מחרדד בלבו וכו' **ס**נתת כ:
 בשלש עשרה מרות התורה נדרשת כתיבת זכ"י
 בשני דר"י כוליה תנויי בניוקין וכו' **ס**נהדנין ק:
 בתחלה קראו הלק ואח"כ אורח וכו' **ס**נתת כ:
 גדולה שמרשה יותר מלמדה **נ**נתת ז:
 גזל מריש ובנאו בבירה וכו' **ת**ענית מו:
 דבר שיהיה בכלל ויצא מן הכלל **י**נתת ז:
 דברה תורה כלשון בני אדם **כ**נתת מ"ט א:
 דאומר אחטא ואשוב בני **ל**נתת פה:
 דדוא שלוחא רצבודא דנחית וכו' **נ**נתת נג:
 דדי ודירי במצוה קלה כבחמורה **א**נתת פ"ב א
 דדי מחשב הפסד מצוה וכו' **ס**נתת ס:
 דדי סתפלל בשלומה של מלכות וכו' **ס**נתת פ"ג ב
 דדי עז כנמר וקל כנשר וכו' **ס**נתת פ"ה כ
 דדי קל לראש ונוח לתשחורת וכו' **ס**נתת פ"ג יב
 דדי שקוד ללמוד תורה וכו' **ס**נתת פ"ג יד
 הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים **נ**נתת נג:
 המספר בשבתו של הקב"ה יותר מדאי **מ**נילה יח
 הנעלבין ואינם עולבין וכו' **נ**נתת נה:
 העבודה אם יש בדרך הזה מי וכו' **נ**נתת מז:
 העולם הזה רומה לפרוודור וכו' **א**נתת פ"ד מו
 הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא וכו' **ס**נתת פ"ב א
סנתת פ"ב א ופ"ג א
 דדי מקבל את כל האדם בכפ"י **ס**נתת פ"א מו
 דדי שפל רוח בפני כל אדם **ס**נתת פ"ד פ
 דכשתאם מתפללים דעו לפני מי וכו' **נ**נתת מה:
עשע סייג לתורה **א**נתת פ"א ג

חייב אדם לבודק על הדעה וכו' **נ**נתת נד:
 חכם עדיף מנביא **ז**נתת פ"ג יב
 יהי עירוב בית ועד לחכמים **ח**נתת פ"א ד
 יחיד ורבים הלכה כרבים **נ**נתת נז:
 ימד אדם עצמו אם יכול לכוין וכו' **ס**נתת נ:
 יפה תלמוד תורה עם ד"א וכו' **א**נתת פ"ג ג
 כך היא דרכה של תורה וכו' **ב**נתת פ"ד ד
 כל האומר דבר חכמה אפילו באומות וכו' **ג**נתת פ"ד
מנילה מו:
 כל היודע לחשב בתקופות וכו' **ה**נתת עה:
 כל המוכה את הרבים וכו' **ו**נתת פ"ה יח
 כל המקיים את התורה מעוני וכו' **ז**נתת פ"ד יח
 כל העוסק בתורה בלבד רומה וכו' **ח**נתת ע"ז יז
 כל עוף שיהיה פרוח עליו נשרף **ט**נתת כח:
 כל העושה טובה למי שאינו מכירה וכו' **י**נתת קג:
 כל שלא חס על כבוד קונו וכו' **יא**נתת יח:
 כל שרוע הדבריות נוחה הימנו וכו' **יב**נתת פ"ג י:
 כתוב א' אומר וכמשפטי הגוים וכו' **יג**נתת נל:
 ליבא ועינא תרי סרסורי וגו' יתולמי נכטת ס' א
 ליחוש דילמא אתי למיעברד וכו' **יד**נתת כה:
 לעולם יהא אדם רך כקנה וכו' **ט**נתת כה:
 מגלגלין זכות על ידי זכאי וכו' **טז**נתת קיט:
 מוליך עשרה ב"א על קברו וכו' **יז**נתת פו:
 מוסיפין מרזל על הקדש **יח**נתת פ"א:
 מנין שמצוה על האדם לחשוב וכו' **יט**נתת פה:
 מסורת סיג לתורה **א**נתת פ"ג יג
 מעשה בר"א שירד לפני התיבה וכו' **ב**נתת כה:
 מפני מה הרבה ירושלים וכו' **כ**נתת נ:
 מצוה גוררת מצוה **א**נתת פ"ד ג
 מצות אין צריכות כונה **ב**נתת כה:
 מרבה נכסים מרבה ראה **ג**נתת פ"ג ג
 נתן עינויו בו ונעשה גל של עצמות **ד**נתת נד:
 סמא דכולא משתוקא **ה**נתת מנילה יח:
 עבר על מצות ל"ת שיש בה כרת וכו' **ו**נתת פו:
 עד שלא שקעה שמשו של משה וכו' **ז**נתת פכ:
 עץ של הרדופני **ח**נתת מנילה כה:
 עשה רבים לפעולם ודבר בך לשם מדיס סכ
 עשה רצוני רצונך וכו' **ט**נתת פ"ב ס
 קבוץ לרשעים רע להם וכו' **י**נתת מ"א:
 רחמנא לבא בעי **יא**נתת פו:
 שוב יום אחד לפני מיחתך **יב**נתת פ"ב י
 שירת היולדים וישיבת בתי כנסיות וכו' **יג**נתת פ"ג י
 שלא יאמר אדם אקרא כרי שיקראוני חכם וכו' **יד**נתת סכ:
 שתה רביעית אל יורה וכו' **ט**נתת פו:
 תורה מביאה לידי כעשה וכו' **ט**נתת פכ:
 תיטוב בן יומי חי א"צ לשטריו וכו' **טז**נתת נד:
ננתת פ"א ג